

Autor bakalářské práce: Robin Tichopád

Název bakalářské práce: Významné evropské národní digitální knihovny

Oponent bakalářské práce: PhDr. Eva Bratková, Ph.D.

Návrh klasifikace: Velmi dobře až Dobře (2-3)

V Praze, dne 9. 6. 2014

Hodnocení

Bakalářská práce Robina Tichopáda měla podle zadání za úkol jednak rozebrat a popsat a také porovnat významné národní digitální knihovny (NDK) v Evropě, jednak zjistit, jak tyto systémy spolupracují s portálem Europeana. Jde o rozsáhlé a složité téma. Nutno ale podotknout, že pro posluchače bakalářského studia jde o téma značně náročné, v závěrečném hodnocení budu tudíž tuto skutečnost zohledňovat ve prospěch autora. Pokud by téma mělo být zpracováno na relevantní úrovni, musel by autor do jeho zpracování vložit velké úsilí heuristické, studijní i interpretační, tedy úsilí, které jde nad rámec povinností bakalářského studenta. Digitální systémy jsou předmětem studia až v magisterském stupni. V předchozím období (2008-2009) bylo takové téma již jednou zpracováno a obhájeno, ale na úrovni práce diplomové a rigorózní, které mají přece jenom větší prostor. Očekávala bych, že autor provede kvalitní bibliografickou rešerši a že danou práci Anny Nerglové (<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/71792>) zachytí a nějak se vůči ní vymezí a popřípadě na ni naváže. Bohužel, nestalo se tak. Autor předkládá k obhajobě dílo, které sice splňuje požadavek rozsahový, z hlediska obsahu však objektivně nemohlo nabýt potřebných kvalit. Práce je postavena z části na popisu zveřejněné literatury a dalších zdrojů včetně webových stránek, zčásti na zjišťování potřebných parametrů a vlastností vybraných NDK a jejich dosazování do přehledových tabulek podle doporučení publikovaného v jedné ze starších statí Tefka Saracevice (autor bakalářské práce si ale vybral pouze některé parametry, které T. Saracevic kdysi v určitém kontextu uvedl). Je otázkou, je-li tato užitá metoda jediným „správným řešením“. Současná praxe v oblasti NDK a již nashromážděné veliké publikované i nepublikované poznání o nich napovídá, že autor zůstal v mnohém dlužen „pravdivému zmapování situace“ (kupříkladu hluboce související otázka (výrazný parametr) dlouhodobé archivace digitalizovaného dědictví v systémech NDK v rámci modelu OAIS není vůbec zmíněna).

V rámci zpracování tématu provedl autor základní bibliografickou rešerši, její výsledek je představen na s. 51-56 (cca 55 titulů). Zahrnuje zejména webové stránky institucí. Pokud by byla rešerše provedena kvalitně, musel by seznam zahrnovat též podstatné publikované tituly monografické a článkové. Chybí, jak jsem uvedla výše, i to málo, co máme k dispozici v češtině. Seznam je sice připraven na základě ČSN ISO 690:2010, ale kvalita zařazených referencí je mnohdy problematická, též s ohledem na deklarovaný citační Harvardský styl (viz hlavní prohrášky uvedené na konci hodnocení). Moje podstatná připomínka se týká citací v textu. Řada z nich, bohužel, není vůbec zastoupena v závěrečném seznamu referencí, někdy lze těžko odhadnout, co autor vlastně cituje. Chybí určitě: ČSN ISO 690-2-2000:8 (citace na s. 9, označení a číslo normy je ale nejasné), Negroponte, 2011 a také Celbová, 2002 (citace také na s. 9), Pokorný, 2001 (citace na s. 10 a také 12), Celbová, 2004 (citace na s. 11), Nate Hill, 2011 (citace na s. 12), Saracevic, 2004 (citace na s. 15), Digital Collections, 2012 (citace na s. 19), Damborská, 2010 (citace na s. 21), Kunglika Biblioteket, 2007 (citace na s. 36).

Výsledný text bakalářské práce má požadovaný rozsah. Autor text uspořádal do 6 textových kapitol (úvodní má ale charakter školní předmluvy, takže vlastně ani číslována být neměla,

jde o preliminárium). Hlavními kapitolami jsou kapitoly 3. až 5. Seznam použitých zdrojů a Seznam zkratk již číslovány být neměly, jde o postliminária k textu.

První kapitola v souladu se zadáním představuje ve velmi stručné formě několik vybraných termínů z dané oblasti, přebírané definice jsou citovány, ne vždy však řádně, jak jsem výše poznamenala. Jako problém se jeví vymezení hlavního termínu celé práce „národní digitální knihovna“ (NDK). Není dostatečně zpracován, absence rozboru specifik tohoto zvláštního typu digitálních knihoven, bohužel, negativně ovlivňuje následnou analýzu a porovnání vybraných systémů.

Rozsah kapitoly třetí je největší (cca 24 stran textu). Autor v jednotlivých podkapitolách nejdříve představil vybrané knihovny a metodiku popisu výsledků analýzy (k tomu viz moje metodologická poznámka výše v textu). Podkapitola 3.3 má zavádějící a málo srozumitelný titul „Model výběru knihoven“. V rámci obhajoby by se měl autor k této otázce vyslovit. V kontextu nejasnosti termínu NDK je jejich výběr problematický a jak autor sám dále v textu konstatuje, u některých se nakonec ani nepodařilo vyplnit dané tabulky a nemohly být tudíž ani zahrnuty do porovnávání. Zmíněné tabulky (jde o obrazové objekty!) autor nasazuje postupně od s. 16. Nutno podotknout, že tabulky nejsou řádně označené a očíslované, opatřené patřičnou legendou a zejména korektně propojovány jednou či vícekrát s textem. Chybí alespoň krátký komentář k faktům uvedeným v tabulkách. Jde o formální nedostatek. Naplňování tabulek fakty se mnohdy jeví jako problematické, někdy je popis hodně slabý.

Obsah kapitoly čtvrté přináší malé porovnání vybraných parametrů zvolených NDK zachycených v předcházející kapitole. Zdařilé srovnání je v části 4.2.2 a 4.2.5, kam autor zařadil i grafy (i v tomto případě podotýkám, že nejsou řádně propojeny s výkladovým textem, ostatně na grafy lze odkazovat odkudkoliv i vícekrát). Nedostatečné propojování grafů je také v kapitole 5.

Poslední 5. kapitolu (cca 8 s.) autor věnoval stručnému představení projektu Europeana a informacím o spolupráci s představenými NDK. V rámci charakteristiky systému Europeana je uveden hodně odborný obrázek s řadou zkratk, který není ale v textu osvětlen (na s. 43). Na s. 45 zcela chybí v papírovém exempláři obrázek k hierarchizaci dodávání dat do systému Europeana (bylo by vhodné ho doplnit formou Errat). Vlastní srovnání spolupráce jednotlivých NDK se systémem Europeana je hodně stručné (jedna strana textu, s. 49).

Bakalářská práce je uzavřena malým hodnotícím závěrem. Oceňuji pokus o objektivní zhodnocení celé problematiky. Autor se „do kruhu“ vrací ke kardinální otázce obsahu a rozsahu pojmu „národní digitální knihovna“, který byl málo propracován na začátku práce.

Z hlediska formálního vykazuje bakalářská práce, kromě již zmíněných, další nedostatky. Připojený seznam zkratk není kompletní, například není přítomná zkratka HDZ, DDB aj. Text práce také vykazuje velké množství gramatických chyb a překlepů – hlavní uvádím ve výčtu v seznamu na konci hodnocení.

Závěrem konstatuji, že R. Tichopád z hlediska obsahového v zásadě splnil zadané úlohy. Předložený obsah práce ale není v řadě pasáží na potřebné úrovni. Jak jsme výše uvedla, téma bylo široké a pro autora bakalářské práce náročné. Práce vykazuje navíc řadu formálních a gramatických chyb. Práci doporučuji přijmout k obhajobě jako celek a navrhuji ji hodnotit z důvodu výše uvedených nedostatků jako Velmi dobrou až Dobrou.

Eva Bratková, v. r.

Gramatické chyby a překlepy v textu (jenom hlavní):

- s. 10 odst. 2, předposlední věta, chybí čárka v souvětí za slovem „ukázalo“
- s. 10 odst. 3, druhá věta, zájmeno „Jejich“ bude s malým písmenem
- s. 12 odst. 2, věta třetí, chybí čárka v souvětí za slovem „měřítku“
- s. 13 odst. 1, věta poslední, chybí čárka v souvětí za slovem „institucemi“
- s. 14 odst. 2, věta druhá, chybí čárka v souvětí za slovem „více“ (vztah následkový)
- s. 14 výčet jmen knihoven: Dánská Královská knihovna („d“ bude malé, dané slovo není součástí jejího jména), Nizozemská Královská knihovna („n“ bude malé, dané slovo není součástí jejího jména)
- s. 15 odst. 2, věta čtvrtá, chyba v zápisu výrazu „88%“, mezi číslicí a znakem procenta musí být podle pravidel ČJ mezeru, jde o podstatné jméno (mezeru je vhodné zapsat pomocí pevné mezery, Ctrl+Shift+Mezerník, tedy 88 %); stejná chyba na s. 19 (42%), na s. 19 (50-100%), na s. 34 (2,3% a také 3,7%), na s. 37 (7,9%), na s. 47 (51% a 16%), na s. 49 (5% dvakrát, 1%)
- s. 16 část 3.4, jméno „Královská knihovna v Belgii“ by mělo být přesněji „Královská knihovna Belgie“ anebo „Belgická Královská knihovna“, vždy ale jednotně; vhodné srovnat s pojmenováním francouzské knihovny v části 3.6, kde se ale vyskytují obě varianty ihned v začátku dané podkapitoly a také níže na s. 20 dokonce i s malým písmenem na začátku jména
- s. 17 tabulka, Metadata, hrubá chyba ve slově „standarty“ (to jsou vlajky), správně „standardy“
- s. 17 tabulka, Jazyk, překlep ve slově „francouzština“; „nizozemština“ je v tomto místě uvedena korektně ve srovnání s jinými místy práce, kde je uvedeno chybně „holandština“ (viz například dvakrát na s. 25)
- s. 18 na stránce se užívá nejednotně zápisu množstevních číslovek řádu tisíců, korektně je uvedeno číslo „9 000 nahrávek“, jinak je ale uvedeno číslo 1500 knih nebo 1778 disertačních prací (bez mezer); totéž na s. 26 (84217), na s. 42 (2200 institucí a 1500 zemí); doporučeno je užívat dle Pravidel českého jazyka mezeru, na bázi textových editorů se ale doporučuje užití pevné mezery (Ctrl+Shift+Mezerník), aby se číslovka neroztahovala anebo nerozpadla na konci řádků
- s. 21 tabulka, Formáty, ve větě chybí čárka za slovem „indexaci“
- s. 21 tabulka, Jazyk, ve větě je jedna nadbytečná čárka za kulatou závorkou
- s. 22 odst. 3, titulěk, hrubá chyba v německém slově „bibliothek“ (jde o podstatné jméno v němčině, které vyžaduje velké písmeno)
- s. 22 odst. 3, první věta, předložka „K“ bude s malým písmenem
- s. 22 odst. 3, první věta, nevhodný odborný termín „muzikálních děl“, lépe „hudebních děl“
- s. 22 odst. 3, druhá věta, jméno knihovny zní přesně „Německá národní knihovna“
- s. 24 země Nizozemsko je na straně uvedena vícekrát korektně, ale také vícekrát nekorektně „Nizozemí“ (ke konci strany a také v tabulce); totéž vícekrát na s. 25, dále na s. 28, na s. 41, na s. 44, na s. 47 a na s. 49
- s. 27 tabulka, Metadata, slovo „DublinCore“ má být s mezerou
- s. 27 odst. 2, první věta, výraz „ses“ má nadbytečné jedno písmeno
- s. 30 tabulka, Vyhledávání, v souvětí chybí čárka za slovem „kritérií“
- s. 34 část 3.14, ve jméně knihovny bude velké první písmeno ve slově „Královská“
- s. 35 část 3.16.1, nekorektní termín „kolektivní OPAC“, asi jde o OPAC k národnímu soubornému katalogu Itálie

- s. 36 část 3.17, oficiální jméno švédské knihovny by mělo být přeloženo jako „Královská knihovna“ (švédsky *Kungliga biblioteket*), má jistě funkci národní knihovny; kontrola je možná i přes databázi VIAF
- s. 39 odst. 3, věta čtvrtá, chybí čárka v souvětí za slovem „faktory“
- s. 40 odst. 2, čtvrtá věta, opět nekorektní termín „holandské verzi“, správně „nizozemské verzi“
- s. 42 odst. 2, věta druhá, chybí čárka v souvětí za slovem „Europeany“
- s. 44 odst. 2, věta první, chybí čárka v souvětí za slovem „projektu“
- s. 44 odst. 3, výčet 1, chybí čárka v souvětí za slovem „dohodnout“
- s. 45 odst. 1, výčet 3, druhá věta, slovo „ukládány“ není v korektním tvaru (metadata)
- s. 46 odst. 1, třetí věta, chybně zapsaná spojka „přes to, že“, správně „přestože“
- s. 46 odst. 4, první věta, chybí čárka v souvětí za slovem „Cestu“ a také za slovem „Europeany“
- s. 46 odst. 5, první věta, chybí čárka v souvětí za slovem „rozměrů“
- s. 47 Zaměření, ad 3, chyba ve slově „Tématický“, správně „Tematický“; podobně slovo „tématických“ na stejné straně
- s. 47 Geografická úroveň, nadbytečná tečka za slovem „regionální.“
- s. 47 odst. 3, první věta, chybí čárka v souvětí za slovem „portály“

Seznam použité literatury (podle ČSN ISO 690:2010) – Pouze hlavní chyby:

Poznámka: u všech bibliografických referencí chybí za záhlavím datum (autor deklaroval v úvodu, že užívá Harvardský systém)

[EDITED BY – nekorektní vstupní prvek (záhlaví), role se uvádí až za jmény; navíc chybí částice In: - protože jde o příspěvek

AMBROŽIČ – chybí kurziva, zmatený zápis údajů (online aj.), chybná interpunkce

ASHLING – popisy ročníků a čísel musejí být v angličtině (je to americký časopis psaný anglicky)

BIBLIOTECA NACIONAL DE ESPAÑA (poprvé) – chybí datace, citační datum i výraz „online“; tvar záhlaví ovšem není korektně zapsáno včetně písmene „ñ“; nejlépe podle VIAF (<http://viaf.org/viaf/147143794/>), tj. Biblioteca Nacional (Španělsko)

BIGGINS – chybí kurziva, popisy ročníku a čísla nejsou v originále

BRANTL – chybí kurziva, popisy ročníku a čísla nejsou v originále, údaj o LISTA se neuvádí

DALBELLO (2x) – chybí kurziva, popisy ročníku a čísla nejsou v originále, údaj o LISTA se neuvádí

DALEY – chybí kurziva, chybná interpunkce

DWORSCHAK – zcela chybí název periodika! Popisy ročníku a čísla nejsou v originále, údaj o LISTA se neuvádí

GUERRINI – chybí kurziva, popisy ročníku a čísla nejsou v originále, údaj o LISTA se neuvádí

ISAAC – popisy ročníku a čísla nejsou v originále

KAISER – popisy ročníku a čísla nejsou v originále

KARVONEN – chybí kurziva, popisy ročníku a čísla nejsou v originále

LUPOVICI – chybí částice In: - kurziva na názvu sborníku a další údaje

NATIONAL LIBRARY OF THE NETHERLANDS – nekorektní záhlaví, musí být v nizozemštině, lze snadno ověřit v databázi VIAF (<http://viaf.org/viaf/157027892/>) a bylo by nejlépe dodržet autoritní tvar, tj. Koninklijke Bibliotheek (Nizozemsko)

PICCININNO – zcela chybí název periodika

RIVA – chybí kurziva, popisy ročníku a čísla nejsou v originále

THE BRITISH LIBRARY (2 x) – chybné záhlaví, nelze řadit pod člen „THE“ do abecedy záhlaví, nejlépe podle VIAF (<http://viaf.org/viaf/121814978/>), tj. British Library

THE NATIONAL LIBRARY OF FINLAND – chybné záhlaví (má být ve finštině), nelze řadit pod člen „THE“ do abecedy záhlaví, nejlépe podle VIAF (<http://viaf.org/viaf/126520961/>), tj.

Kansalliskirjasto

Bakalářská práce

Aspekt kvality práce	Vysvětlení	Možné hodnocení
metodologie a věcné zpracování tématu	<i>hodnotí se zvládnutí obsahové (věcné) stránky práce, splnění zadaného úkolu, využití výzkumných metod apod.</i>	25 bodů
přínos a novost práce	<i>hodnotí se přínos a novost práce pro informační vědu v ČR</i>	12 bodů
citování, korektnost citování, využití informačních zdrojů, formální vybavení	<i>hodnotí se zejména využití odkazů a pramenů v textu, korektnost citování; hodnotí se využití cizojazyčných pramenů; (v případě plagiátů je student vyřazen ze studia bez další obhajoby)</i>	10 bodů
slohové zpracování	<i>hodnotí se čtivost textu, skladba vět, odborný styl vyjadřování, rozsah práce</i>	12 bodů
gramatika textu	<i>hodnotí se gramatická úroveň práce, hrubky, čárky ve větách apod.</i>	2 bodů
CELKEM		61 bodů